Česká kriminologická společnost

VYSOKÁ ŠKOLA FINANČNÍ A SPRÁVNÍ

XIII. ROČNÍK

KRIMINOLOGICKÉ DNY

PROGRAM KONFERENCE

(změna vyhrazena; aktuální verze je vyvěšena na stránkách czkrim.cz)

Karlovy Vary

22.–24. června 2026

Vysoká škola finanční a správní, a.s.
studijní středisko Karlovy Vary
T. G. Masaryka 541, Karlovy Vary

Pro dotazy k programu volejte na tel. číslo +420 607 216 981 nebo pište na mnovopacka.cks@gmail.com

Přehled programu

Organizační schéma konference

Pondělí 22. června 2026 — 1. DEN

13:00–14:00	**Registrace účastníků**	
14:00–14:15	**Zahájení konference**	*(Aula)*
14:15–15:45	PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ I **Specifické vězeňské populace**	*(Aula)*
15:45–16:15	*Přestávka a občerstvení*	
16:15–17:45	PANEL I/A **Trestání v Česku I** *(Aula)*	PANEL I/B **Interdisciplinární přesahy** *(KV306)*
18:00–19:30	KULTURNÍ PROGRAM Ostnatý drát live: Podcast Lukáše Dirgy a jeho hostů	*(Aula)*

Úterý 23. června 2026 — 2. DEN

9:00–10:30	PANEL II/A **Koreláty kriminality** *(Aula)*	PANEL II/B **Kriminologie a trestní právo** *(KV306)*
10:30–11:00	*Přestávka a občerstvení*	
11:00–12:30	PANEL III/A **Delikvence mládeže** *(Aula)*	PANEL III/B **Trestání v Česku II** *(KV306)*
12:30–13:30	*Pauza na oběd*	
13:30–15:00	PANEL IV/A **Kritická, kulturní a narativní kriminologie** *(Aula)*	PANEL IV/B **Restorativní justice** *(KV306)*
15:00–15:30	*Přestávka a občerstvení*	
15:30–16:30	PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ II **Představení speciálního čísla České kriminologie**	
16:30–18:00	**Členská schůze ČKS**	*(Aula)*
18:00–22:00	**Společenský večer**	*(Královská srdcovka)*

Středa 24. června 2026 — 3. DEN

9:15–10:45	PANEL V/A **RESET – Snídaně s restorativními příběhy** *(KV306)*	PANEL V/B **Trendy kriminality v Česku II** *(Aula)*
10:45–11:00	*Přestávka a občerstvení*	
11:00–12:30	PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ III **Kontrola, rehabilitace, desistence**	*(Aula)*

12:30-12:45	**ZAKONČENÍ KONFERENCE**	*(Aula)*

Program konference

Panely a příspěvky

Pondělí 22. června 2026 — 1. Den

14:00-14:15 Zahájení konference *(Výbor ČKS, zástupci VŠFS)*

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ I — 14:15–15:45
SPECIFICKÉ VĚZEŇSKÉ POPULACE (moderátor: Lukáš Dirga)

1	**Výkon trestu odnětí svobody žen z pohledu veřejného ochránce práv** *JUDr. Milan Svoboda (KVOP)*
2	**Reflexe postavení transgender osob ve vězeňském systému** *Mgr. Jaroslav Michl (Ostravská univerzita)*
3	**Znovu se nadechnout čerstvého vzduchu – wellbeing zaměstnanců otevřené věznice** *Mgr. Lukáš Dirga, Ph.D. (Západočeská univerzita v Plzni)*

PANEL I/A — 16:15–17:45
TRESTÁNÍ V ČESKU I (moderátorka: Lenka Ouředníčková)

4	**Česká veřejnost o kriminalitě a trestání** *PhDr. Lucie Háková, Ph.D. (IKSP)*
5	**Ve jménu kázně** *Mgr. Petra Zhřívalová, Ph.D., Mgr. et Mgr. Tereza Raszková (IKSP)*
6	**Algoritmy, vize a realita: skutečná podoba vnější diferenciace věznic** *Mgr. et Mgr. Tereza Raszková, Mgr. Petra Zhřívalová, Ph.D. (IKSP)*
7	**Komunitní vězeňství v ČR – nová data, dílčí úspěchy a další plány** *Mgr. Lenka Ouředníčková (RUBIKON Centrum)*

PANEL I/B — 16:15–17:45
INTERDISCIPLINÁRNÍ PŘESAHY (moderátorka: Veronika Anna Polišenská)

8	**Využití umělé inteligence ve forenzních a bezpečnostních vědách** *PhDr. Veronika Anna Polišenská, Ph.D., MSc., Jan Polišenský, MSc., Ph.D. (VŠFS)*
9	**Význam kriminologického výzkumu pro kriminalistickou praxi** *Mgr. Bc. David Texl, Ph.D., LL.M. (PF MU Brno, PČR)*
10	**Kamerové systémy v prevenci kriminality** *Mgr. Jakub Holas, Ph.D. (IKSP)*
11	**Platforma proVystup.cz** *Zuzana Tinglová (Asociace organizací v oblasti vězeňství) - poster*

Úterý 23. června 2026 — 2. den

PANEL II/A — 9:00–10:30
KORELÁTY KRIMINALITY (moderátor: Benjamin Petruželka)

12	**Vybrané případy ekonomické korupční kriminality ve světle teorie rutinních aktivit** *JUDr. Mgr. Pavel Kotlán, PhD. (Evropská výzkumná univerzita)*
13	**Přepište učebnice, všechno je jinak? Věková křivka kriminality jako (staro)nová výzva pro kriminologii** *PhDr. Jan Tomášek, Ph.D. (IKSP)*
14	**Alkohol jako situační faktor kriminality: regionální diferenciace a kriminogenní kontext ohrožení pod vlivem** *PhDr. Ivana Olecká, Ph.D. (Policejní akademie ČR)*
15	**Kriminalita na lokální úrovni a její souvislosti** *Mgr. Benjamin Petruželka, PhD, Václav Walach, Ph.D. (Ostravská univerzita)*

PANEL II/B — 9:00–10:30
KRIMINOLOGIE A TRESTNÍ PRÁVO (moderátorka: Kateřina Kudrlová)

16	**Jak opravit chybu v zákoně** *Mgr. Klára Kalibová, Ph.D. (In IUSTITIA)*
17	**Novela § 403 trestního zákona účinná ode dne 1. 1. 2026 v kontextu trestního postihu zločinných ideologií 20. století** *JUDr. Mgr. Kamil Nedvědický, Ph.D. (Ústav pro studium totalitních režimů)*
18	**Facka je facka, ale co takové špehování?! – Kybernásilí a trestní právo** *Mgr. Kateřina Kudrlová, Ph.D. (IKSP)*

PANEL III/A — 11:00–12:30
DELIKVENCE MLÁDEŽE (moderátor: Viktorie Paloušová)

19	**Revenge porn jako příklad nové formy kyberdelikvence** *Doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc. (FF UK Praha)*
20	**Viktimizace a pocit štěstí u dospívajících: role nepříznivých zkušeností v dětství** *Zuzana Podaná (FF UK), Eva Krulichová (Sociologický ústav AV ČR)*
21	**Trendy registrované kriminality dětí mladších patnácti let** *JUDr. Jana Hulmáková, Ph.D. (IKSP)*
22	**Vývoj registrovaných a objasněných skutků spáchaných mladistvými** *Mgr. Viktorie Paloušová, Ph.D. (IKSP)*

PANEL III/B — 11:00–12:30
TRESTÁNÍ V ČESKU II (moderátor: Jakub Drápal)

23	**Role of expertise in consistency in decision-making: Experimental evidence with public prosecutors and law students** *Mgr. Michal Šoltés, M.A., Ph.D., Emanuel Vespa, doc. JUDr. Jakub Drápal Mphil., Ph.D. (Právnická fakulta UK)*

24	**Od návrhu k trestu: empirická analýza vlivu státních zástupců** *JUDr. Alena McClure (Právnická fakulta UK)*
25	**Jak posuzujeme závažnost krádeží? Conjoint test Living-Standard Analysis** *Mgr. Tomáš Knap, doc. JUDr. Jakub Drápal Mphil., Ph.D. (Právnická fakulta UK)*
26	**Kvantifikace změn zvláštní části trestního zákoníku 1989–2024** *doc. JUDr. Jakub Drápal Mphil., Ph.D., Mgr. Adam Poloček (Právnická fakulta UK)*

PANEL IV/A 13:30–15:00

KRITICKÁ, KULTURNÍ A NARATIVNÍ KRIMINOLOGIE (moderátor: Václav Walach)

27	**Kriminalizace environmentálního aktivismu** *Mgr. Zuzana Šrámková (Ostravská univerzita)*
28	**Korupce a vzpomínání: konspirační paměť a mediální konstrukce politických korupčních skandálů** *Mgr. Petr Kupka, PhD (Ostravská univerzita), Mgr. Veronika Pehe, Ph.D. (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR)*
29	**Squattovanie medzi tradicnou, kritickou a anarchistickou kriminologiou** *Mgr. Patrik Ismael Májovský (Masarykova univerzita)*
30	**Pachatelé na misi, profesionálové, oběti a tragičtí hrdinové: jaké příběhy o zločinu vyprávějí nenásilní pachatelé?** *Mgr. Václav Walach, PhD, Petr Kupka, PhD, Benjamin Petruželka, Ph.D. (Ostravská univerzita)*

PANEL IV/B 13:30–15:00

RESTORATIVNÍ JUSTICE (moderátor: Zdeněk Hrečin)

31	**Tolstého román Vzkříšení jako předobraz současné kritické penologie** *PhDr. Mgr. Petr Novák, Ph.D. (1. FSS VŠ Humanitas; HTF UK)*
32	**Restoratívne programy v prípade detí a mládeže: príklady dobrej praxe zo zahraničia** *JUDr. Tomáš Horeháj, PhD. (ReStart, o.z.)*
33	**Cancel or care? Restorativní přístup a transformace pachatelstva nevhodného chování v akademických institucích** *Mgr. Eva Oliva (Institut sociologických studií FSV UK)*
34	**Činnost probační služby v přípravném řízení trestním** *Mgr. Zdeněk Hrečin (Probační a mediační služba)*

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ II 15:30–16:30

PŘEDSTAVENÍ SPECIÁLNÍHO ČÍSLA ČESKÉ KRIMINOLOGIE

Středa 24. června 2026 — 3. den

PANEL V/A — 9:15–10:45
RESTORATIVNÍ JUSTICE II - WORKSHOP

35	**RESET – Snídaně s restorativními příběhy** *Mgr. Tereza Řeháková (Institut pro restorativní justici)*

PANEL V/B — 9:15–10:45
TRENDY KRIMINALITY (moderátor: Jiří Vlach)

36	**Drink spiking po česku: kriminologické a trestněprávní souvislosti** *JUDr. Jakub Chromý, Ph.D., MBA (Nejvyšší státní zastupitelství)*
37	**Dekáda kriminality v Česku** *JUDr. Simona Diblíková (IKSP)*
38	**Nedovolené ozbrojování ve světle resortních statistik** *Mgr. Jiří Vlach (IKSP)*

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ III — 11:00–12:30
KONTROLA, REHABILITACE, DESISTENCE (moderátorka: Gabriela Kabátová)

39	**Obavy a tolerance pomocného zdravotnického personálu k zaměstnání osob s kriminální minulostí** *Mgr. Michal Dušek (FF UK, HTF UK), PhDr. Mgr. Petr Novák, Ph.D. (HTF UK), PhDr. Jiří Šafr, Ph.D. (FF UK)*
40	**Aplikace přístupu Housing First v postpenitenciární péči – výzvy a příležitosti** *PhDr. Gabriela Hendlová (RUBIKON Centrum)*
41	**Psychedeliky asistovaná terapie v podpoře desistence: možnosti a limity ve vězeňském a postpenitenciárním kontextu** *JUDr. et Mgr. Tereza Dleštíková, Ph.D. (Ostravská univerzita)*
42	**Metodologie APAC** *Gabriela Kabátová (Mezinárodní vězeňské společenství, z.s.)*

Abstrakty

SPECIFICKÉ VĚZEŇSKÉ POPULACE

1 Výkon trestu odnětí svobody žen z pohledu veřejného ochránce práv

Milan Svoboda, KVOP

Shrnutí série návštěv ženských věznic pro výkon trestu odnětí svobody a související návrhy nejen legislativních změn.

2 Reflexe postavení transgender osob ve vězeňském systému

Jaroslav Michl, Ostravská univerzita

Příspěvek kriticky reflektuje postavení transgender osob v trestněprávním systému optikou queer kriminologie, přičemž se zaměřuje na analýzu institucionálních mechanismů a administrativního násilí, kterým čelí genderově nonkonformní osoby v průběhu výkonu trestu odnětí svobody. Příspěvek mapuje cestu transgender osob od systémových příčin uvěznění, jako jsou tzv. zločiny pro přežití a diskriminační profilování, až po specifické formy útlaku v rigidně binárně členěných věznicích. Skrze syntézu dosavadních zahraničních výzkumů příspěvek zkoumá dopady administrativního násilí, projevujícího se genitocentrickým umisťováním, vynucenou feminizací či odpíráním genderově afirmativní péče. Závěrem jsou tyto procesy zasazeny do českého kontextu s cílem ukázat, jak institucionální praxe a administrativní nepružnost prohlubují zranitelnost transgender osob a jejich systémovou marginalizaci.

3 Znovu se nadechnout čerstvého vzduchu – wellbeing zaměstnanců otevřené věznice

Lukáš Dirga, Západočeská univerzita v Plzni

Konferenční příspěvek je věnován tématu wellbeingu zaměstnanců Otevřené věznice v Jiřicích. Pozornost bude věnována pozitivním i negativním faktorům a komparaci s výkonem zaměstnaní v běžné uzavřené věznici. Teoretická východiska představují koncepty Human flourishing, Human ecology a Healthy prisons. Autor vychází z vlastního terénního výzkumu v prostředí první české otevřené věznice.

TRESTÁNÍ V ČESKU I

4 Česká veřejnost o kriminalitě a trestání

Lucie Háková, IKSP

Institut pro kriminologii a sociální prevenci se dlouhodobě věnuje zkoumání postojů české veřejnosti k trestní politice. Příspěvek představí výsledky nejaktuálnějšího výzkumu veřejného mínění, zaměřeného na názory a postoje občanů ke kriminalitě a trestání, který IKSP realizoval v říjnu 2025. Šetření mimo jiné ukázalo, že většina občanů považuje tresty za příliš mírné a podporuje přísnější sankce, zároveň však nevěří, že by jejich přísnost měla silný odstrašující efekt.

5 Ve jménu kázně

Petra Zhřívalová, Tereza Raszková, IKSP

Příspěvek se zaměřuje na roli kázeňských trestů ve věznicích v České republice a analyzuje, zda představují nástroj zajištění bezpečnosti, nebo prostředek rehabilitace odsouzených. Výzkum je založen na metodologii bricolage, která kombinuje kvalitativní i kvantitativní data z několika zdrojů. Jedná se o rozhovory s bývalými vězni, soudci a státními zástupci, dotazníkové šetření mezi odborným personálem věznic a analýzu právních předpisů, judikatury a stanovisek ombudsmana.

6 Algoritmy, vize a realita: skutečná podoba vnější diferenciace věznic

Tereza Raszková, Petra Zhřívalová, IKSP

Příspěvek konfrontuje aktuální statistická data o umísťování odsouzených v českém vězeňství se závěry výzkumu IKSP z roku 2023, který zkoumal proces diferenciace odsouzených v praxi. Tento výzkum naznačil, že reforma spočívající v redukci typů věznic vedla k formálně správnému zařazování

odsouzených podle stupně narušení osobnosti a jejich rehabilitačního potenciálu. Příspěvek znovu otevírá širší diskusi o tom, zda současný model diferenciace věznic skutečně naplňuje svůj deklarovaný účel, nebo zda v praxi spíše reprodukuje strukturální nerovnosti a omezení identifikovaná v předchozím výzkumu.

7 Komunitní vězeňství v ČR - nová data, dílčí úspěchy a další plány

Lenka Ouředníčová (RUBIKON Centrum)

V příspěvku se dozvíte, jak se daří rozvíjet komunitní vězeňství v českém prostředí. Seznámíte se s prvními zkušenostmi z pilotního projektu Drahonická laboratoř, nastíníme kroky směřující k tvorbě konceptu komunitních věznic v ČR a představíme hlavní zjištění unikátní cost–benefit analýzy otevřené věznice Jiřice, kterou zpracoval think tank České priority za podpory RUBIKON Centra a Vězeňské služby ČR. Zároveň se dozvíte, na čem aktuálně pracujeme v rámci evropské sítě RESCALED.

INTERDISCIPLINÁRNÍ PŘESAHY

8 Využití umělé inteligence ve forenzních a bezpečnostních vědách

Veronika Anna Polišenská, Jan Polišenský, VŠFS

Příspěvek se zaměřuje na využití umělé inteligence (AI) ve forenzních a bezpečnostních vědách a analyzuje její roli jako nástroje podpory odborné praxe. Pozornost je věnována vybraným oblastem aplikace AI, zejména analýze strukturovaných i nestrukturovaných dat, zpracování videozáznamů, statistickému modelování a verifikaci zdrojů. Dále se příspěvek zabývá možnostmi využití AI jako podpůrného prostředku při formulaci hypotéz a interpretaci dat, včetně jejího vlivu na procesy rozhodování a hodnocení informací. Diskutovány jsou rovněž aspekty související s implementací těchto technologií v praxi, například otázky transparentnosti, reprodukovatelnosti a kvality výstupů. Cílem příspěvku je zhodnotit potenciál umělé inteligence jako nástroje využitelného ve forenzních a bezpečnostních vědách a vymezit její přínosy i limity v kontextu odborné činnosti.

9 Význam kriminologického výzkumu pro kriminalistickou praxi

David Texl, PF MU Brno, PČR

Kriminologie i kriminalistika se řadí mezi pomocné vědy trestního práva. Jedná se o samostatné vědní disciplíny, mezi kterými existuje úzké propojení. Kriminologický výzkum představuje klíčový zdroj poznatků pro efektivní rozvoj kriminalistické praxe. Umožňuje hlubší porozumění příčinám, formám a dynamice kriminality, a tím přispívá k tvorbě účinnějších preventivních i represivních opatření. Výsledky výzkumů pomáhají identifikovat rizikové faktory, analyzovat chování pachatelů a vylepšovat kriminalistické metody a postupy. Zároveň podporují zavádění inovativních postupů a technologií do praxe bezpečnostních složek. Ve svém článku se zaměřím na vymezení oblastí, kde může kriminalistická praxe čerpat z kriminologických poznatků a nastíním úvahy vztahující se k tomu, jak tuto kooperaci dvou samostatných vědních disciplín dále rozvíjet.

10 Kamerové systémy v prevenci kriminality

Jakub Holas, IKSP

IKSP se ve spolupráci s Odborem prevence MV ČR rozhodl provést v letech 2025–2027 přehled a analýzu stávajících městských kamerových dohledových systémů (MKDS) v ČR, a to jak z pohledu technického a technologického, tak z pohledu funkcionalit a věcného využití a zaměření. Dalším cílem je zaměřit se na zjišťování efektivity dosavadního využívání MKDS v obcích ČR. Expertního dotazníkového šetření se zúčastnilo 160 měst a obcí; příspěvek přináší první náhled do výsledků tohoto dotazování. Zaměří se zejména na hodnocení přínosů MKDS ze strany odpovědných osob a možnosti a meze jejich dalšího rozvoje.

11 Platforma proVystup.cz

Zuzana Tinglová, Asociace organizací v oblasti vězeňství *poster*

Platforma proVystup.cz vznikla s cílem zlepšit dostupnost a koordinaci podpory pro lidi ve výkonu trestu a po propuštění z vězení. Návrat do běžného života je často spojený s řadou obtíží – hledáním bydlení a

práce, řešením dluhů, léčbou závislostí nebo navazováním sociálních vztahů. Právě v těchto situacích je klíčová včasná a dobře dostupná pomoc. Platforma proto přináší přehled organizací, služeb a programů, které lidem v těchto životních situacích pomáhají. Uživatelé zde mohou vyhledat podporu podle svých potřeb nebo regionu a získat kontakty na organizace, které jim mohou pomoci. Platforma je určena nejen lidem ve výkonu trestu a po propuštění, ale také odborníkům, kteří s nimi pracují – například pracovníkům věznic, probační a mediační služby, sociálním kurátorům, sociálním pracovníkům nebo pracovníkům neziskových organizací. Díky přehledné databázi služeb mohou rychleji najít vhodnou pomoc pro své klienty a lépe koordinovat další podporu.

KORELÁTY KRIMINALITY

12 Vybrané případy ekonomické korupční kriminality ve světle teorie rutinních aktivit

Pavel Kotlán, Evropská výzkumná univerzita

Ekonomická korupční kriminalita představuje významný negativní faktor fungování veřejné správy a podnikání. Příspěvek se zaměřuje na vybrané případy tohoto druhu kriminality, a to prizmatem kriminologické teorie rutinních aktivit. Prostřednictvím stanovení určitých kritérií, která jsou od zmíněné teorie odvozena (motivovanost pachatele, parametry benefitu, rizika detekce a objasnění), byly jednotlivé případy ekonomické korupční kriminality analyzovány. Na základě výsledků zkoumání pak bylo zhodnoceno, zda zmíněný přístup může reálně napomoci prevenci, tedy zejména, zda lze identifikovat legislativní či organizační opatření, která by umožnila takovéto kriminalitě předcházet.

13 Přepište učebnice, všechno je jinak? Věková křivka kriminality jako (staro)nová výzva pro kriminologii

Jan Tomášek, IKSP

Věková křivka kriminality bývá v kriminologické literatuře zmiňována jako jeden z mála univerzálně platných poznatků týkajících se kriminálního chování a jeho příčin. Kromě jiného se stala inspirací pro rozvoj longitudinálních výzkumů kriminální kariéry, respektive vývojové kriminologie a kriminologie životní dráhy. Statistická data z posledních let však naznačují, že podoba křivky a její základní parametry se zásadním způsobem mění. Kriminologové by této skutečnosti měli věnovat náležitou pozornost, neboť může jít o signál významných změn v jimi zkoumané oblasti společenských jevů.

14 Alkohol jako situační faktor kriminality: regionální diferenciace a kriminogenní kontext ohrožení pod vlivem

Ivana Olecká, Policejní akademie ČR

Příspěvek analyzuje vztah mezi konzumací alkoholu a kriminalitou v České republice se zaměřením na TSK 771 ohrožení pod vlivem návykové látky/opilství (§ 274, 360 TZ). Alkohol je pojímán nikoli jako přímá příčina kriminality, ale jako situační faktor, který modifikuje rozhodovací procesy, oslabuje sebekontrolu a zvyšuje pravděpodobnost rizikového jednání v konkrétních sociálních a prostorových kontextech. Empirická část vychází z dat policejního systému ESSK a sleduje nejen rozsah a regionální diferenciaci kriminality, ale také její sociodemografickou strukturu. Analýza ukazuje relativní stabilitu sledované kriminality při současně výrazných rozdílech v prostorovém rozložení, kdy vyšší míra zatížení po přepočtu na populaci přetrvává zejména v periferních regionech. Současně se potvrzuje výrazná genderová asymetrie s dominancí mužů a diferencovaná vzdělanostní struktura pachatelů, v níž převažují osoby se středním vzděláním a vyučením, zatímco podíl vysokoškolsky vzdělaných zůstává nízký. Věková distribuce naznačuje koncentraci případů ve středních věkových kategoriích s postupným poklesem ve vyšším věku. Významným zjištěním je také silná vazba na trestní minulost, která poukazuje na přítomnost opakovaného či kumulovaného rizikového chování.

15 Kriminalita na lokální úrovni a její souvislosti

Benjamin Petruželka, Václav Walach, Ostravská univerzita

Příspěvek představí výsledky analýzy provedené na území města Ostravy na úrovni základních sídelních jednotek. První analýza představí, jak kriminalita zachycená pomocí policejních statistik souvisí s dalšími

proměnnými, které zachycují různé sociální charakteristiky území (data pocházejí zejména z administrativních dat a Sčítání lidí, domů a bytů). Dále bude představena typologie základních sídelních jednotek vzhledem ke kriminalitě a těmto zmíněným proměnným v rámci města Ostravy. Tato typologie bude využita pro výběrové šetření, jehož výsledky bohužel ještě nejspíše nebudou dostupné.

KRIMINOLOGIE A TRESTNÍ PRÁVO

16 Jak opravit chybu v zákoně

Klára Kalibová, In IUSTITIA

Ochrana před předsudečným násilím patří k česko-slovenské právní tradici známé již od 30. let 20. století. Od ledna 2026 je účinná novela trestního zákoníku, která narovnala ochranu osob ohrožených předsudečným násilím. Došlo k rozšíření skupin osob, které jsou nyní trestním zákoníkem chráněny, i k rozšíření výčtu skutkových podstat, které jsou nyní považovány za skutkové podstaty s předsudečnou pohnutkou. Příspěvek se bude věnovat důvodům, proč byla změna právní úpravy nutná, procesu prosazování novely i předpokládaným plánovaným dopadům na trestní politiku.

17 Novela § 403 trestního zákona účinná ode dne 1. 1. 2026 v kontextu trestního postihu zločinných ideologií 20. století

Kamil Nedvědický, Ústav pro studium totalitních režimů

Dne 1. 1. 2026 nabyla účinnosti rozsáhlá novela trestního zákona, jejíž součástí byla i velmi stručná novelizace § 403, kam výslovně zákonodárce zařadil formulaci: nacistické, komunistické a jiné hnutí. Jaké byly cíle této právní úpravy a jak zapadá do kontextu § 400 a násl. trestního zákona, bude předmětem příspěvku, včetně popisu dopadů a možných aplikačních scénářů do budoucna.

18 Facka je facka, ale co takové špehování?! – Kybernásilí a trestní právo

Kateřina Kudrlová, IKSP

Příspěvek se zaměřuje na fenomén kybernásilí coby aktuální kriminologický problém spojený s proměnami násilného a obtěžujícího jednání v důsledku rozvoje digitálních technologií. Pozornost je věnována otázkám pojmového vymezení kybernásilí a včetně vlastního návrhu, který překlenuje nedostatky běžně používaných definic a nabízí vhodné východisko pro kriminologický výzkum i trestněprávní praxi. Text dále sleduje možnosti a limity postihu kybernásilí prostředky trestního práva, včetně vlivu relevantních mezinárodních dokumentů. Východiskem jsou mimo jiné vybrané poznatky výzkumů Institutu pro kriminologii a sociální prevenci zaměřených na různé aspekty kyberkriminality.

DELIKVENCE MLÁDEŽE

19 Revenge porn jako příklad nové formy kyberdelikvence

Jiří Buriánek, FF UK Praha

Příspěvek se zaměřuje na vzájemný vztah mezi pachatelstvím i viktimizací v oblasti revenge porn na datech z projektu ISRD 4 (Česko, 2023, N = 2125). Celoživotní prevalence je u obětí vyšší (8 %) než u páchání (4 %), u části pachatelů však souvisí s vlastní viktimizací. Páchání revenge porn navazuje na celkovou orientaci na delikvenci, vliv některých tradičních prediktorů (například sebekontroly) spíše slábne. Modely predikující zkušenost oběti rovněž nevycházejí jako silné, rizika spojená s pohybem na sociálních sítích zasahují velkou část zkoumané populace, takže je celkem snadné stát se obětí. Větší roli v tom nehrají ani motivy pomsty, ani skutečnost, že mládež vnímá podobně jako dospělí většinu kyberdeliktů jako násilí. Také morální faktor se dostává do pozadí v porovnání se světem příležitostí, které poskytuje internet.

20 Viktimizace a pocit štěstí u dospívajících: role nepříznivých zkušeností v dětství

Zuzana Podaná (FF UK), Eva Krulichová (Sociologický ústav AV ČR)

Viktimizace souvisí s nižší životní pohodou dospívajících, méně je však známo o roli dalších nepříznivých zkušeností v dětství (ACEs). Studie zkoumá vztah mezi viktimizací a pocitem štěstí u dospívajících a sleduje, zda jej zesilují další formy zátěže v rodině a každodenním prostředí. Vychází z dat mezinárodní

studie ISRD3 zahrnující 68 526 žáků ze 34 zemí. Výsledky ukazují, že viktimizace i další nepříznivé zkušenosti v dětství souvisejí s nižší mírou štěstí. Tento vztah je navíc silnější u dospívajících, kteří čelí více formám zátěže. Zjištění zdůrazňují význam širšího rodinného a sociálního kontextu při zkoumání životní pohody dospívajících.

21 Trendy registrované kriminality dětí mladších patnácti let

Jana Hulmáková, IKSP

Kriminalita dětí mladších patnácti let je tradičně velmi sledovanou oblastí kriminální fenomenologie a je jí věnována značná pozornost i v rámci širší veřejnosti. V souvislosti s tím se opakovaně vrací také diskuse o potřebě snižovat hranici trestní odpovědnosti, a tím reagovat na negativní trendy v tomto vývoji. Příspěvek se bude zabývat aktuálními trendy v registrované kriminalitě dětí mladších patnácti let. Pozornost bude zaměřena nejen na obecný vývoj kriminality této věkové kategorie dětí, ale též její strukturu, a dále na otázku, zda lze z dat o registrované kriminalitě dovodit, že se zvyšuje brutalita činů jinak trestných páchaných dětmi mladšími patnácti let.

22 Vývoj registrovaných a objasněných skutků spáchaných mladistvými

Viktorie Paloušová, IKSP

Příspěvek vychází z každoročního sběru dat o vývoji kriminality dětí mladších 15 let a mladistvých. Cílem je představit vývoj registrovaných a objasněných skutků dle takticko-statistické klasifikace spáchaných mladistvými, a to od roku 2008 do současnosti. V rámci struktury kriminality bude blíže uveden vývoj násilné, majetkové a mravnostní kriminalitu včetně jejich závažnosti. V příspěvku bude kladen důraz na rozdíly v prezentaci oficiálních statistik v absolutních a indexových hodnotách a jejich možnou (des)interpretaci.

TRESTÁNÍ V ČESKU

23 Role of expertise in consistency in decision-making: Experimental evidence with public prosecutors and law students

Michal Šoltés, Emanuel Vespa, Jakub Drápal, Právnická fakulta UK

We study consistency in decision-making in an experimental setting involving 1,034 public prosecutors and 546 law students who make sentencing decisions in two criminal cases. By varying the timing of information disclosure and introducing contingency planning, we document three main findings. First, sequential versus simultaneous disclosure of information leads to different sentence recommendations, with the effect being smaller for public prosecutors than for students. Second, many participants exhibit dynamic inconsistency by deviating from their own planned sentence when a contingency is realized, although public prosecutors display a lower degree of such inconsistency. Third, requiring the preparation of a contingency plan reduces sentencing disparities across decision-makers and increases group-level consistency in responses to newly disclosed information, particularly among prosecutors. Overall, the results highlight the role of expertise and planning in promoting consistent decision-making in legal settings.

24 Od návrhu k trestu: empirická analýza vlivu státních zástupců

Alena McClure, Právnická fakulta UK

Kdo v praxi utváří podobu trestu – soudce, nebo státní zástupce? Příspěvek se zaměřuje na roli návrhů trestů státních zástupců a jejich vliv v procesu ukládání trestů v České republice. Studie využívá unikátní vzorek přibližně 9 000 případů z prvostupňových státních zastupitelství z let 2016–2017 a 2020–2024, který umožňuje detailně rekonstruovat průběh trestního řízení. Analýza sleduje vývoj návrhů trestů v jednotlivých fázích řízení a jejich vliv na rozhodování soudů. Studie přináší nové empirické poznatky o dynamice ukládání trestů a vlivu státních zástupců na soudcovské rozhodování o trestu v kontextu střední a východní Evropy.

25 Jak posuzujeme závažnost krádeží? Conjoint test Living-Standard Analysis

Tomáš Knap, Jakub Drápal, Právnická fakulta UK

Studie přináší první empirický test Living-Standard Analýzy (von Hirsch a Jareborg, 1991), nejvlivnější teorie hodnocení závažnosti trestných činů. Prostřednictvím conjoint experimentu (N = 954) a tří doplňkových metod (párové srovnání, rating, ranking; celkem N = 1 691) zkoumáme, jak veřejnost posuzuje závažnost krádeží. Výsledky ukazují, že když jsou škoda a úmysl explicitně kvantifikovány, respondenti ignorují kontext krádeže a spoléhají se na jednoduché heuristiky. Naproti tomu v izolovaném hodnocení (rating, ranking) respondenti jasně rozlišují mezi typy krádeží. Zjištění naznačují, že Living-Standard Analýza poskytuje omezenou oporu pro rozlišování závažnosti uvnitř jedné skutkové podstaty trestných činů.

26 Kvantifikace změn zvláštní části trestního zákoníku 1989–2024

Jakub Drápal, Adam Poloček, Právnická fakulta UK

Příspěvek analyzuje všechny změny zvláštní části trestního zákoníku mezi lety 1989 a 2024. Dělí je do tří kategorií - (de)kriminalizace, změna trestní sazby a přesouvání jednání v rámci stejné skutkové podstaty. Následně jednotlivé změny provazuje s počtem spáchaných trestných činů a tvoří indexy přísnosti, které kombinuje, aby ukázal vývoj trestní legislativy z hlediska přísnosti. Výsledky ukazují, že k největšímu nárůstu přísnosti přispělo přijetí trestního zákoníku v roce 2010, přičemž nejvyšším nárůstem bylo přijetí mnoha kvalifikovaných skutkových podstat.

KRITICKÁ, KULTURNÍ A NARATIVNÍ KRIMINOLOGIE

27 Kriminalizace environmentálního aktivismu

Zuzana Šrámková, Ostravská univerzita

Tento příspěvek se zabývá kriminalizací environmentálního aktivismu. Na konkrétním případu blokády hnědouhelného dolu ukazuje kriminalizační procesy a jejich dopady na environmentální hnutí v České republice. Hnědouhelné doly jsou největším aktérem znečišťování a likvidace životního prostředí těžbou, která je jedním z hlavních příčin globální klimatické změny. Praktiky důlní společnosti jsou legalizovány skrze ekonomický prospěch a odpor proti nim je systematicky rámován jako kriminální. S využitím perspektivy sociální újmy příspěvek sleduje, jak vypadá proces kriminalizace, jaké formy újmy způsobuje a jaké nástroje jsou využívány k jejich zmírňování.

28 Korupce a vzpomínání: konspirační paměť a mediální konstrukce politických korupčních skandálů

Petr Kupka (Ostravská univerzita), Veronika Pehe (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR)

Česká média se v posledních desetiletích hojně věnovala tématu politické korupce. V tomto příspěvku ukážeme, že ve snaze odhalit korupci a zneužití moci média nechtěně vytvářejí konspirační narativy o minulosti. Na základě etnografické mediální analýzy pokrytí čtyři nejvýznamnějších korupčních skandálů v ČR od roku 1989 ukážeme, že při psaní o korupci média využívala diskurzivní repertoár evokující tajné společnosti, historické odkazy, motivy organizovaného zločinu, postavy loutkářů a složky tajných dokumentů. Skrze tento repertoár a odkazováním na minulé skandály za účelem vysvětlení těch současných se korupce stala jedním z dominantních nástrojů pro interpretaci celého postsocialistického období. Mediální diskurz kolem korupčních skandálů lze proto interpretovat jako formu konspirační paměti.

29 Squattovanie medzi tradicnou, kritickou a anarchistickou kriminologiou

Patrik Ismael Májovský, Masarykova univerzita

Squattovanie ako proces vytvárania squatu v sebe zahŕňa množstvo kriminologicky relevantných súvislostí. Dôvod: Už pri jeho kreovaní vzniká potenciálne konfliktná situácia, ktorá pretrváva až do jeho zániku, prípadne úspešnej legalizácie a destigmatizácie. Príspevok má za cieľ predstaviť tento fenomén v širších súvislostiach (s prihliadnutím na lokálnu situáciu v ČR), poskytnúť základné terminologické diferencie (tichý vs politický squat a pod.), popis motivácie, kreovanie squatterských noriem/sankcií, každodennosti a štruktúry samotného squatu. A to z emického, t.j. samotnými aktérmi komunikovaného (názory na

spravodlivosť, legitimitu, kriminalitu, vlastníctvo), ale aj etického antropologického hľadiska. Rekonštrukcia emickosti vychádza z autorovho kvalitatívneho terénneho výskumu (interview, etnografický výskum/pobyt na squate v Slovinsku). Záver prezentácie bude následne tvoriť hypotetický spor o squat medzi tradičnou, kritickou a anarchistickou kriminologickou paradigmou.

30 Pachatelé na misi, profesionálové, oběti a tragičtí hrdinové: jaké příběhy o zločinu vyprávějí nenásilní pachatelé?

Václav Walach, Petr Kupka, Benjamin Petruželka, Ostravská univerzita

Příspěvek shrnuje výsledky dosavadního narativně-kriminologického výzkumu s odsouzenými za nenásilnou kriminalitu. Využívá teoretický rámec rolí v příbězích o odsouzených, abych ukázal, jakou narativní identitu si tito pachatelé konstruují ve svém vyprávění. Příspěvek analyzuje podobu jednotlivých rolí na základě širšího životního příběhu.

RESTORATIVNÍ JUSTICE

31 Tolstého román Vzkříšení jako předobraz současné kritické penologie

Petr Novák, 1. FSS VŠ Humanitas; HTF UK

L. N. Tolstoj ve svém románovém díle Vzkříšení v mnohém anticipuje základní otázky a klíčová témata současné penologie. Ve své literární reflexi soudního omylu, morální viny a institucionálního trestu zpochybňuje legitimitu retributivního pojetí trestněprávní spravedlnosti a poukazuje na rozpory mezi formální právní racionalitou a etickým rozměrem trestu. Příspěvek nejprve stručně ukotvuje Tolstého myšlení do kontextu konce 19. století, zejména carského trestního systému a soudnictví, a následně konfrontuje jeho kritické teze se současnými penologickými přístupy, jako jsou humanistická a kritická penologie, koncept resocializace či restorativní justice. Cílem není literární interpretace, ale využití Tolstého vize jako analytického rámce pro reflexi trvale přítomných otázek trestání, viny a možnosti nápravy pachatele v podmínkách současného výkonu trestu odnětí svobody.

32 Restoratívne programy v prípade detí a mládeže: príklady dobrej praxe zo zahraničia

Tomáš Horeháj, ReStart, o.z.

Príspevok sa venuje deťom a mladistvým, ktorým bolo ublížené, a ktoré sú v konflikte so zákonom, ako i využitiu vhodných programov restoratívnej spravodlivosti v zahraničí. Naším cieľom je preskúmať možnosti využitia restoratívnych prístupov založených na princípoch restoratívnej justície, pri riešení protiprávneho/konfliktného správania tejto cieľovej skupiny. Osobitná pozornosť bude venovaná špecifickým komunikačným technikám a zručnostiam vzťahu medzi duševným zdravím účastníkov a absolvovaním restoratívneho programu, ktorý je koncipovaný s ohľadom na špecifické potreby mladých ľudí v uvedenej vekovej kategórii.

33 Cancel or care? Restorativní přístup a transformace pachatelstva nevhodného chování v akademických institucích

Eva Oliva, Institut sociologických studií FSV UK

Cílem prezentace je představit metodologii a výzkumný záměr doktorandského projektu prvního ročníku v oboru sociologie. Projekt se zaměřuje na oblasti zneužití moci jako jsou šikana, obtěžování a genderově podmíněné násilí v prostředí akademických institucí z pohledu restorativní a transformativní spravedlnosti, přičemž do centra zkoumání staví označené akademické pachatele a pachatelky. Přítomné převládající pasivní či represivní přístupy jsou nevyhovující k řešení strukturálních a vztahových rozměrů újmy. Na základě teorie o restorativní spravedlnosti je nevhodné chování chápáno nikoli primárně jako porušení institucionálních pravidel, ale jako narušení mezilidských vztahů a porušení odpovědnosti v rámci akademických komunit.

34 Činnost probační služby v přípravném řízení trestním

Zdeněk Hrečin, Probační a mediační služba

Činnost Probační a mediační služby v přípravném řízení trestním s akcentem na zprostředkování řešení konfliktu, mediaci mezi obětí a pachatelem, podporu obětí a restorativní přístup, tj. přístup primárně zaměřený na nápravu škod způsobených trestným činem, spíše než pouze na potrestání pachatele. V tomto procesu je kladen důraz na potřeby obětí, aktivní převzetí odpovědnosti pachatelem a zapojení stran do procesu nápravy škodlivého stavu. Základní zásady vstupu a zahájení činnosti v přípravném řízení, zákonný rámec, praktické postupy, spolupráce s OČTŘ, vzájemná výměna a zprostředkování informací, výstupy a doporučení. Příklad z praxe – ilustrativní kazuistika.

RESTORATIVNÍ JUSTICE II — WORKSHOP

35 RESET – Snídaně s restorativními příběhy

Tereza Řeháková, Institut pro restorativní justici

Workshop v kruhu pro max 20 účastníků, kde nahlídneme do příběhů reálných lidí, které zasáhl trestný čin a vyrovnali se s jeho dopady prostřednictvím restorativního programu ReSet a dalších. Využijeme nahrávky i čtené výpovědi a dovolíme si hlubší diskuzi nad přínosy restorativního přístupu nejen v trestně právní praxi, ale také v našich každodenních životech.

TRENDY KRIMINALITY

36 Drink spiking po česku: kriminologické a trestněprávní souvislosti

Jakub Chromý, Nejvyšší státní zastupitelství

Příspěvek se zabývá fenoménem tzv. drink spikingu, tj. skrytým přidáním omamné nebo psychotropní látky (drogy), zpravidla do alkoholického nápoje, bez vědomí a souhlasu jeho konzumenta, a to za účelem následného spáchání trestného činu vůči poškozené osobě. Tento jev je analyzován především na pozadí sexualizovaného násilí, současně však také ve vazbě na další formy trestné činnosti. Z kriminologického hlediska se text soustředí na postavení oběti, povahu jejího vztahu k pachateli, mechanismy viktimizace, dostupná empirická data vztahující se k této problematice, jakož i na specifické důkazní obtíže, které jsou s těmito incidenty spojeny. V rovině trestního práva příspěvek analyzuje možnosti a meze trestněprávní reakce na uvedený fenomén v podmínkách České republiky, a to včetně úvah směřujících k případnému zavedení nového trestného činu.

37 Dekáda kriminality v Česku

Simona Diblíková,IKSP

Příspěvek mapuje kriminalitu registrovanou Policií České republiky v posledním desetiletí. Nabízí analýzu struktury a intenzity trestné činnosti za léta 2016–2025 a rovněž souhrn geografických ukazatelů včetně tzv. crime indexu. Sleduje trendy u jednotlivých typů trestné činnosti i s ohledem na faktory, které statistické zaznamenávání ovlivňují. Podává i přehled o stíhaných osobách za předmětné období včetně zaměření se na specifické kategorie jako jsou opakovaně trestané osoby nebo věková kohorta pachatelů do 18 let. Zmíněna budou i policejní data týkající se vývoje počtu sebevražd v ČR a dalších, u nich sledovaných okolností.

38 Nedovolené ozbrojování ve světle resortních statistik

Jiří Vlach, IKSP

Trestná činnost, v níž tak, či onak figurují střelné zbraně se obvykle těší hojné pozornosti médií a veřejnosti. O poznání menší pozornost je však této oblasti u nás věnována z hlediska kriminologického výzkumu. Příspěvek se zaměřuje na trestný čin nedovoleného ozbrojování, přičemž vychází primárně z dostupných statistických údajů resortu Ministerstva spravedlnosti a statistik Policie ČR.

39 Obavy a tolerance pomocného zdravotnického personálu k zaměstnání osob s kriminální minulostí

Michal Dušek (FF UK, HTF UK), Petr Novák (HTF UK), Jiří Šafr (FF UK)

Osoby s kriminální minulostí (OKM) obtížně hledají zaměstnání, málo využívanou možností je pomocný zdravotnický personál. Nemocniční prostředí je ovšem specifické a vznikají zde určitá rizika. Klíčová je týmová práce, proto je zapotřebí, aby v multidisciplinárním týmu byli OKM přijati a nedocházelo ke konfliktům mezi zaměstnanci. Příspěvek se proto zaměřuje na obavy, toleranci k přijetí OKM a požadovaných podmínek jejich zaměstnání. Výsledky výzkumu sanitářů v 7 pražských nemocnicích (N=471) ukazují, že hlavní bariéra pro přijetí jsou obavy z práce s OKM, ty ale snižuje předchozí zkušenost s OKM. Navíc toleranci zvyšuje únava a je také vyšší na některých odděleních, kde je potřeba fyzické síly. Nemocniční prostředí má potenciál pro reintegraci, přijímání OKM a jejich začleňování do kolektivu ovšem vyžaduje redukovat stereotypy a zároveň vytvářet bezpečné prostředí pro stávající zaměstnance.

40 Aplikace přístupu Housing First v postpenitenciární péči – výzvy a příležitosti

Gabriela Hendlová, RUBIKON Centrum

Příspěvek bude zaměřen na sdílení zkušeností s přístupem Housing first (bydlení především) u osob propuštěných z VTOS. Sdíleny budou úspěšné i neúspěšné klientské kazuistiky včetně vlivu poskytnuté podpory na desistenci a data ohledně úspěšnosti podpořených osob. Součástí příspěvku bude rozbor principů přístupu Housing first a možnost/nemožnost jejich aplikace v systému postpenitenciární péče v ČR a sdílení úspěchů i výzev, se kterými se Housing first při realizaci své práce setkává. Důležitou součástí příspěvku je zamyšlení, jak by rozšíření přístupu Bydlení především mohlo ovlivnit systém penitenciární i postpenitenciární péče v ČR.

41 Psychedeliky asistovaná terapie v podpoře desistence: možnosti a limity ve vězeňském a postpenitenciárním kontextu

Tereza Dleštíková, Ostravská univerzita

Příspěvek zkoumá potenciál psychedeliky asistované terapie (PAT) v kontextu práce s osobami v konfliktu se zákonem. Vychází z kriminologických teorií desistence zdůrazňujících roli identitní proměny a vnitřního obratu jako klíčových mechanismů odklonu od trestné činnosti. Argumentuje, že PAT může tyto procesy podpořit, avšak upozorňuje na zásadní etická a praktická omezení přímé aplikace ve vězeňském prostředí. Za nejvhodnější kontext považuje postpenitenciární péči, kde může být PAT smysluplně propojena se sociální prací. Oporu pro tento přístup nabízí rovněž rostoucí evidence účinnosti psychedelik při léčbě deprese, PTSD a závislostí – obtíží typických pro vězeňskou populaci, které často bývají prvotní příčinou kriminálního jednání.

42 Metodologie APAC

Gabriela Kabátová, Mezinárodní vězeňské společenství, z.s.

Příspěvek představí tříletý pilotní projekt APAC, který se od roku 2025 rozvíjí v mužské věznici Jiřice na základě brazilské metodologie. Zaměří se na hlavní principy původního modelu APAC, včetně jeho hodnotového ukotvení, práce s odpovědností odsouzených a důrazu na reintegraci. Současně popíše proces adaptace tohoto přístupu do českého prostředí, včetně legislativních a institucionálních specifik. Zvláštní pozornost bude věnována realizaci programu ve věznici se středním stupněm zabezpečení, a to formou věznice uvnitř věznice určené pro skupinu 25 odsouzených mužů.